

**NORSK OLJE OG GASS
HÅNDBOK**

FOR

**SAMTYKKESØKNAD FOR BRØNN OPERASJON
FRA EN FLYTTBARE INNRETNING**

Utgitt– September 2017

Forord

Denne håndboken er utviklet med bransjedeltagelse fra operatørene og i samarbeid med Norges Rederiforbund.

Norsk olje og gass

Vassbotnen 1, 4313 Sandnes

Postboks 8065

4068 Stavanger

Telefon: + 47 51 84 65 00

Hjemmeside: www.norskoljeoggass.no

E-post: firmapost@norog.no

INNHold

Forord	2
1. INNLEDNING	4
2. DEFINISJONER	5
3. REGELVERK	5
4. ANSVAR	6
4.1 Operatør	6
4.2 Riggeier	7
5. ARBEIDSPROCESS I FORBINDELSE MED SAMTYKKESØKNADEN	8
6. INNRETNINGSSPESIFIKK VURDERINGER	9
6.1 Teknisk tilstand	9
6.2 Barriere funksjoner	9
6.3 Styringssystem	9
6.4 Organisasjon	9
6.5 Unntak	10
6.6 Operasjonelle begrensninger	10
6.7. Tredje parts utstyr (under kontrakt til Riggeier)	10
7. OPERATØR SPESIFIKKE KRAV	10
VEDLEGG A. OPERATØR SJEKKLISTE	11

1. INNLEDNING

Hensikten med håndboken er å gi en forståelse for hvordan man håndterer innretningsspesifikk informasjon i utarbeidelse av en samtykkesøknad for en brønnoperasjon.

Operatøren må søke om samtykke fra Petroleumstilsynet (Ptil) før brønnoperasjoner fra en flyttbarinnretning igangsettes.

Riggeier har ansvar for at innretningen drives i samsvar med regelverket, og at organisasjon, styringssystem og innretningens tekniske tilstand imøtekommer krav i regelverket. Riggeieren har ansvar for å søke om Samvarsuttalelse (SUT), og for å sikre at SUT blir vedlikeholdt og etterlevd. SUT skal inngå i dokumentasjonsgrunnlaget for samtykkesøknaden.

Håndboken vil være et hjelpemiddel til operatøren i inntakprosessen for en flyttbar innretning. Håndboken vil også være et hjelpemiddel til riggeieren ved å etablere en standard for informasjonen som operatøren trenger for å søke om samtykke.

Håndboken beskriver;

- Operatørens og riggeierens ansvar i forbindelse med samtykkeprosessen for brønnoperasjonen.
- Hvordan avvik og unntak bør vurderes og håndteres i samtykkeprosessen.
- Dokumentasjonen som er relevant til operatørens verifikasjon av innretningen.

2. DEFINISJONER

- ”Avvik” er i denne sammenheng en uoverensstemmelse mellom valgte løsninger og krav.
- ”Brønnoperasjon” er en aktivitet i en brønn med eller uten stigerør (riser). Dette kan f.eks. være, boring, brønnintervensjon, brønnvedlikehold, osv., og gjelder både havbunns- og plattformbrønner.
- ”Operatør”, er i denne sammenheng den organisatoriske enhet som er ansvarlig for den planlagte petroleumsaktiviteten.
- ”Riggeier” er eieren av riggen eller den som forestår den daglige driften.
- ”Unntak” betegner myndighetenes avgjørelse om å akseptere et avvik fra regelverkskrav.
- ”3.part”, er i denne sammenheng service selskap eller leverandør av utstyr, og/eller tjenester til operatør og/eller til riggeier.

3. REGELVERK

Følgende seksjoner i rammeforskriften og styringsforskriften er relevant for denne håndboken.

Det fremgår av rammeforskriften § 25 at *Petroleumstilsynet utsteder samsvarsuttalelse for følgende flyttbare innretninger som er registrert i et nasjonalt skipsregister: boreinnretninger, boliginnretninger, innretninger for produksjon, lagring og avskipning, innretninger for boring, produksjon, lagring og avskipning samt brønnintervensjonsinnretninger. Samsvarsuttalelsen utstedes etter søknad fra den som står for driften av en slik innretning uten å være operatør.*

Søknaden skal inneholde opplysninger om innretningens tekniske tilstand og søkerens organisasjon og relevante styringssystem, og en uttalelse om søknaden fra arbeidstakernes organisasjoner eller deres tillitsvalgte. Samsvarsuttalelsen skal inngå i dokumentasjonsgrunnlaget knyttet til bruk av flyttbare innretninger,

Det fremgår av rammeforskriften § 70 at *Arbeids- og sosialdepartementet, Klima- og miljødepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, tilsynsmyndighetene som nevnt i § 67* eller den de gir myndighet, kan gjøre unntak fra bestemmelsene som er gitt i, eller i medhold av, denne forskriften, på sine respektive ansvarsområder når det foreligger særlige forhold, med de presiseringene som går fram av denne forskriften.*

*Det er Ptil som er tilsynsmyndighet for dette formålet.

Det fremgår av styringsforskriften § 22 at *den ansvarlige skal registrere og følge opp avvik fra krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, deriblant avvik fra interne krav som er av betydning for å oppfylle krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.*

Det fremgår av styringsforskriften § 25 at operatøren må i tilstrekkelig tid før planlagt start sende inn søknad om samtykke til Petroleumstilsynet:

- før innretninger tas i bruk (gjelder bruk av en flyttbarinnretning for brønnoperasjoner)
- før gjennomføring av leteboring
- før gjennomføring av undersøkelser det det skal bores dypere enn 200 meter.

Innhold i samtykkesøknaden skal være i henhold til styringsforskriften § 26.

4. ANSVAR

4.1 Operatør

Operatøren har det overordnede ansvaret for aktiviteten, og for å sikre at aktiviteten gjennomføres i henhold til regelverket. Operatøren har et ansvar for at innretningen er i stand til å imøtekomme stedsspesifikke og brønnspesifikke forhold. Operatøren skal beskrive disse forhold i samtykkesøknaden.

Operatøren har ansvar for å søke om samtykke for aktiviteten, og for å sikre at dokumentasjons - grunnlaget er i henhold til styringsforskriften § 26.

Operatøren har ansvar for å sikre at alle avvik og unntak er identifisert og vurdert, og at risikoen for aktiviteten som er planlagt er akseptabelt. Avvik og unntak skal vurderes både hver for seg og samlet.

Operatøren har ansvar for å sikre at stedsspesifikke-, brønnspesifikke- og innretningsspesifikke farer er vurdert i forhold til storulykker, og at de nødvendige barrierer er på plass for å kunne gjennomføre aktiviteten på en forsvarlig måte, og med et akseptabelt risikonivå. For å utøve dette ansvaret må operatøren verifisere informasjon om både innretningen og riggeierens styringssystem og organisasjon. Verifikasjonen bør vise at innretningen kan opereres forsvarlig, og i henhold til regelverket for aktivitetene som er dekket av samtykkesøknaden.

Operatøren har ansvar for å sikre at alle 'bridging documents' (brodokumenter) er utarbeidet og er på plass før brønnoperasjonen begynner. 'Bridging documents' vil normalt dekke forhold og prosedyrer som grenser mot andre innretninger eller etablerte prosedyrer. Operatøren har ansvar for å sikre at grensnittet mellom operatørens styringssystem og riggeierens styringssystem er koordinert mellom kontrakten og 'bridging documents'.

Operatøren kan ha ansvar for noen av tredje parts utstyr som brukes på riggen. I så fall er det operatøren som har kontrakten med utstysleverandøren, og dermed ansvar for å følge opp at utstyr brukes i henhold til regelverket. Operatøren har ansvar for å sikre at leverandøren har kompetent personell, og at utstyret er vedlikeholdt og testet i henhold til leverandørens prosedyrer. Operatøren har ansvar for å ha en oversikt over avvik og unntak for dette utstyret, og for å vurdere om avvik og unntak er akseptable i forhold til aktivitetene som er planlagt. Eventuelle unntak må tas med i samtykkesøknaden.

Operatøren har ansvar for å vurdere om unntak, i forbindelse med tredje parts utstyr som er under kontrakt til riggeieren, er akseptable i forhold til aktivitetene som er planlagt.

Operatøren skal påse at entreprenøren har oppfylt kravene gitt i SUT, inkludert at entreprenøren har en løpende oversikt over endringer i regelverkskrav, og hvordan disse endringene medfører eventuelle nye avvik. Dersom nye avvik er identifisert som medfører at nye unntak må behandles av Ptil, vil det være entreprenørens ansvar å oppdatere SUT, og evt. unntak knyttet til denne i dialog med Ptil. Operatøren bør legge inn referanse til eventuell oppdatering av SUT, og tilknyttede unntak i samtykkesøknaden dersom entreprenøren er i prosessen med oppdatering av SUT, pga. identifisering av nye unntak fra regelverkskrav.

Operatøren har ikke ansvar i forbindelse med søknad om SUT for innretningen. Dersom innretningen som er planlagt brukt til aktiviteten er i SUT prosessen, kan det være hensiktsmessig at operatøren blir involvert i SUT prosessen, for å forenkle prosessen med å hente inn dokumentasjonsgrunnlaget for samtykkesøknaden i tråd med denne håndboken. I så fall må dette avtales med riggeieren.

4.2 Riggeier

Riggeieren har ansvar for å sikre at innretningen drives i henhold til regelverket.

Riggeieren har ansvar for å søke om SUT for innretning, og for å vedlikeholde og etterleve SUT etter at Ptil har utstedt SUT. Riggeieren har ansvar for at endringer som påvirker bruken av innretningen, inkludert endringer i regelverket, er vurdert, og at eventuelle avvik som oppstår blir håndtert i henhold til eget styringssystem. Riggeieren har ansvar for å søke om unntak fra regelverket, og for å holde oversikt på alle permanente og midlertidige unntak. Riggeier bør sende denne oversikten, samt eventuelle kompenserende tiltak, til operatøren.

Riggeieren kan ha ansvar for noen av tredje parts utstyr som brukes på riggen. I disse tilfellene er det riggeieren som har kontrakten med utstyrsleverandøren, og dermed ansvar for å følge opp at utstyr brukes i henhold til regelverket. Riggeieren har ansvar for at leverandøren har kompetent personell, og at utstyret er vedlikeholdt og testet i henhold til leverandørens prosedyrer. Riggeieren har ansvar for å ha en oversikt over avvik og unntak for dette utstyret og for å informere operatøren om disse. Operatøren vil ta med eventuelle unntak i samtykkesøknaden.

Riggeieren har ansvar for å sende dokumentasjon om innretning, organisasjon og styringssystem som operatøren trenger for å søke om samtykke for aktiviteten.

Riggeier vil normalt regnes som hovedbedrift i henhold til rammeforskriften § 33 og arbeidsmiljøloven § 2.2.

5. ARBEIDSPROSESS I FORBINDELSE MED SAMTYKKESØKNADEN

Samtykkesøknaden består av to deler:

- en del som omfatter de steds- og brønnsesifikke forhold, og
- en del som omfatter de innretningsspesifikke forhold, inkludert riggeierens organisasjon og styringssystem

Den innretningsspesifikke delen av samtykkesøknaden bør referere til SUT for innretningen. Dersom Ptil ikke har utstedt SUT for innretningen kan operatøren referere til dokumentasjonen som ligger til grunn for søknaden om SUT som er tilsendt Ptil. Operatøren kan ikke søke om samtykke for en aktivitet med bruk av en innretning som ikke har SUT eller er i SUT prosess.

Ptil har kopi av alle godkjente SUT. Det er ikke nødvendig å sende SUT eller enkelte kapitler i SUT til Ptil sammen med samtykkesøknaden. Dersom det er nødvendig å omtale informasjon om SUT i samtykkesøknaden kan dette gjøres ved henvisning.

Operatøren skal vurdere:

- Stedsspesifikke og brønnsesifikke forhold og legger fram analyser som viser at aktivitetene kan gjennomføres på en forsvarlig måte og i henhold til regelverket.
- Innretningsspesifikke forhold, og særlig innretningens begrensninger, og fremlegger analyser at innretningen kan brukes på en forsvarlig måte for aktivitetene som er planlagt.
- Alle unntak på innretningen hver for seg og samlet. Operatøren skal sikre at aktivitetene kan gjennomføres forsvarlige med unntak som er identifisert.
- Behov for søknad om nye unntak*

*Endringer i regelverket fra tiden SUT ble utstedt til tiden samtykkesøknaden blir levert, kan være grunnlag for nye avvik som vil kreve unntak fra myndigheten. Dette krever et nært samarbeid med riggeieren, og en oppfølging av riggeierens avviks håndteringssystem. Eventuel søknad om unntak bør sendes til Ptil så fort som mulig, og senest i forbindelse med samtykkesøknaden.

Operatøren skal inkludere en oversikt av alle SUT unntak i samtykkesøknaden, samt beskrive hvordan disse unntakene er risikovurdert mot den planlagte brønnoperasjonen.

To eller flere operatører kan komme sammen i et konsortium for å leie inn en rigg. I så fall kan det være hensiktsmessig at operatører bruker informasjonen som er tilgjengelig fra konsortium, i både vurderingen av riggen, og utarbeidelse av samtykkesøknaden.

6. INNRETNINGSSPESIFIKK VURDERINGER

Operatøren foretar verifikasjoner for å sikre at aktiviteten med innretningen kan gjennomføres forsvarlig, og i henhold til regelverket. Disse verifikasjoner vil utføres som en del av prosess for inntak av innretningen. Utgangspunktet for verifikasjonene er at innretning har en SUT, eller er i SUT prosessen.

Omfanget av verifikasjonsaktivitetene som operatøren gjennomfører, og informasjonen som operatøren etterspør, kan variere i forhold til egen og andre operatørers erfaring med innretningen. Allerede utførte verifikasjoner og tilsyn kan legges til grunn for operatørens vurdering. Dersom det forventes bruk av ny teknologi eller ny type utstyr, kan det være behov for spesifikke verifikasjoner og vurderinger i forbindelse med disse. Dette gjelder særlig ny teknologi og nytt utstyr som kan påvirke HMS og storulykker og arbeidsprosessen.

6.1 Teknisk tilstand

Verifikasjon at vedlikehold og inspeksjon på kritiske system er gjennomført i henhold til etablerte programmer, f.eks. brønnskroll system, inspeksjon på bærende konstruksjon, kontroll på løfteutstyr.

6.2 Barriere funksjoner

Verifikasjon på hvordan riggeieren selv verifiserer at barriere strategien blir etterlevd.

Verifikasjon at vedlikehold, testing og inspeksjon på system og utstyr som inngår i barriere til storulykker er gjennomført i henhold til etablerte programmer, f.eks. BOP system, stabilitetssystem, tenn-kilde kontroll, brann og gass system.

6.3 Styringssystem

Verifikasjon på riggeierens fokus på HMS og hvordan riggeierens ledelse følger opp HMS.

Verifikasjon at styringssystem blir etterlevd og at planlagte interne revisjoner og tilsyn blir gjennomført i henhold til planen.

Verifikasjon at eksterne revisjoner inkludert myndighetens tilsyn har blitt fulgt opp, og at tiltak for å ordne forbedringspunkter er gjennomført eller planlagt gjennomført.

Verifikasjon at øvelser og trening, særlig i forbindelse med brønnskroll og personell mønstring, er gjennomført i henhold til plan.

Verifikasjon at hendelser og ulykker (inkludert nesten ulykker) blir gransket, og tiltak som er identifisert blir fulgt opp.

Verifikasjon av helsemessige forhold på innretningen.

Verifikasjon at 'Control of Work' systemene fungerer tilfredsstillende, f.eks. arbeidstillatelse systemet, sikker jobb analyse, osv.

6.4 Organisasjon

Verifikasjon at det er tilstrekkelig personell tilgjengelig for aktivitetene er planlagt.

Verifikasjon av kompetanse til personell som blir involvert i kritiske aktiviteter. Her kan det være hensiktsmessige å spesifisere hvilke stillinger er viktige for operatøren, f.eks. toolpusher, driller, assistant driller, rig manager,

6.5 Unntak

En oversikt over alle unntak og en oversikt av eventuelle kompenserende tiltak. Operatøren skal inkludere en oversikt av unntak i samtykkesøknaden. Operatøren skal foreta en risikovurdering av unntak vurdert mot den planlagte brønnoperasjonen.

Nye avvik som kan være grunnlag for unntak i forbindelse med samtykkesøknaden, skal vurderes av operatør og riggeier. Dette skal gjøres for å sikre at evt. endringer i regelverk, eller i faktiske forhold blir ivaretatt i perioden etter at SUT er utstedt.

6.6 Operasjonelle begrensninger

Operasjonelle begrensninger for innretningen er viktig for operatørens vurdering av stedsspesifikke forhold. Dette gjelder f.eks. forhold til hundreårs strømhastigheter, vindhastigheter og bølge-høyder, for nordområdene, hvilke vurderinger som er gjort med hensyn til følgene av havis, isfjell og lave temperaturer, og det planlagte luftgapet mellom bølgekammen og innretningsdekket. En vurdering av operasjonelle begrensninger for innretningen skal gjøres i forbindelse med anskaffelsesprosessen for innretningen. En oversikt av denne vurderingen bør beskrives i samtykkesøknaden.

Operasjonelle begrensninger for brønnkontroll utstyr i bruk på innretningen skal også vurderes i anskaffelsesprosessen. Denne informasjonen er viktig for vurdering av brønnspesifikke forhold blant annet; maksimum trykk og temperatur, shear ram evne til å kutte borestreng og andre komponenter, olje og gass sammensetning og innholdet av CO₂ og H₂S osv. En oversikt av denne vurderingen bør beskrives i samtykkesøknaden.

6.7. Tredje parts utstyr (under kontrakt til Riggeier)

Verifikasjon av riggeierens oppfølging av leverandørens program for vedlikehold og inspeksjon. En oversikt av unntak og risiko vurderingen som ligger til grunn for at unntak kan aksepteres.

7. OPERATØR SPESIFIKKE KRAV

Operatøren kan forlange spesifikke krav til innretningen og måten riggeieren driver innretningen på. Disse kravene er som ofte basert på erfaring fra tilsvarende operasjoner og anses av operatøren som en del av kontinuerlig forbedring. Det er forventet at disse kravene vil bli diskutert og avtalt som en del av kontraktsforhandling, og at operatøren og riggeieren vil oppnå en felles forståelse for disse kravene i denne prosessen.

VEDLEGG A. OPERATØR SJEKKLISTE

1.0	SAMTYKKE SØKNAD	Ref.	Utfører
1.1	Forberedelse av samtykke søknad og evaluering av innretnings-, steds-, og brønnspekifikke forhold i forbindelse med aktivitetene som er planlagt.	SF § 26	Operatør
1.2	Vurdering av unntak på innretningen og hvordan disse kan påvirke aktivitetene som er planlagt. Vurderingen gjelder både unntak hver for seg og unntak samlet.	SF § 26	Operatør
1.3	Vurdering om endring i regleverk og endring i faktiske forhold fra tiden SUT ble utstedet til tiden samtykke blir søkt. Vurdering av behov for unntaksøknad.	SF § 26	Operatør påser riggeier
1.4	Oversikt på tredje parts utstyr under kontrakt til operatøren. Vurdering om unntak er akseptable.		Operatør
1.5	Vurdering om unntak på tredje parts utstyr under kontrakt til riggeieren er akseptable.		Operatør
2.0	RIGG INNTAK	Ref.	Utfører
2.1	Verifikasjon at vedlikehold og innspeksjon for kritiske system* som inngår i teknisk tilstand er utført i henhold til plan.	SUT	Riggeier
2.2	Verifikasjon at vedlikehold, testing og inspeksjon som inngår i barriere til storulykker er utført i henhold til plan.	SUT	Riggeier
2.3	Verifikasjon om etterlevelse av riggeierens styringssystem.	SUT	Riggeier
2.4	Verifikasjon om individuelle og organisasjonelle kompetanse.	SUT	Riggeier
2.5	Oversikt og vurdering av unntak og avvik	SUT	Riggeier
2.6	Oversikt av operasjonelle begrensninger, og vurdering mot den planlagte operasjonen.	SUT	Riggeier
2.7	Verifikasjon av riggeieren har kontroll på tredje parts utstyr under kontrakt til riggeier.		Riggeier
3.0	OPERATØR SPESIFIKKE KRAV	Ref.	Utfører
3.1	Spesifikke krav til innretningen.	Kontrakt	Riggeier
3.2	Spesifikke krav til riggeieren	Kontrakt	Riggeier

*Kritisk system inkluderer brønnkontroll, nødavstengning, brann og gass, nødstrøm, ankering, posisjonering (DP), stabilitet, system som er eller kan bli utsatt for hydrokarbon,